

Nader onderzoek Wet natuurbescherming

Het Zilt, De Zilk

Gemeente Noordwijkerhout

Datum: 12 februari 2018

Projectnummer: 160261.01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	6
2.1	Zorgplicht en verboden	6
2.2	Opzetvereiste	7
2.3	Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing	7
3	Onderzoekmethodiek	8
3.1	Eekhoorn en boommarter	8
3.2	Roofvogels met jaarrond beschermde nesten	8
3.3	Huismus	8
3.4	Zandhagedis	9
3.5	Rugstreepad	9
3.6	Aardbeivlinder	9
3.7	Glad biggenkruid	9
3.8	Overzicht veldbezoeken	10
4	Resultaten	11
4.1	Eekhoorn en boommarter	11
4.2	Roofvogels met jaarrond beschermde nesten	11
4.3	Huismus	15
4.4	Zandhagedis	16
4.5	Rugstreepad	16
4.6	Aardbeivlinder	17
4.7	Glad biggenkruid	17
5	Conclusie en advies	18
5.1	Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?	18
5.2	Broedperiode en zorgplicht	18
5.3	Voorzorgsmaatregelen	18
5.4	Vervolgstappen	19

Bijlage 1: geraadpleegde literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Noordwijkerhout is voornemens om de locatie van het voormalige zoutdepot (inclusief een voormalig sportterrein) te herontwikkelen tot een nieuwe woonbuurt, "Het Zilt" geheten. De herontwikkeling bestaat uit ca. 130 woningen alsmede enkele voorzieningen en detailhandel. Op grond van het vigerende bestemmingsplan 'De Zilk' is sprake van een uit te werken woonbestemming waarmee is voorgesorteerd op deze herontwikkeling. De gehele ontwikkeling is planologisch gezien opgeknipt in twee delen. De grondgebonden woningen enerzijds en de overige voorzieningen en detailhandel met bovenliggende appartementen anderzijds. Er worden nieuwe planologische documenten opgesteld, waarmee de beoogde ontwikkeling planologisch mogelijk wordt gemaakt.

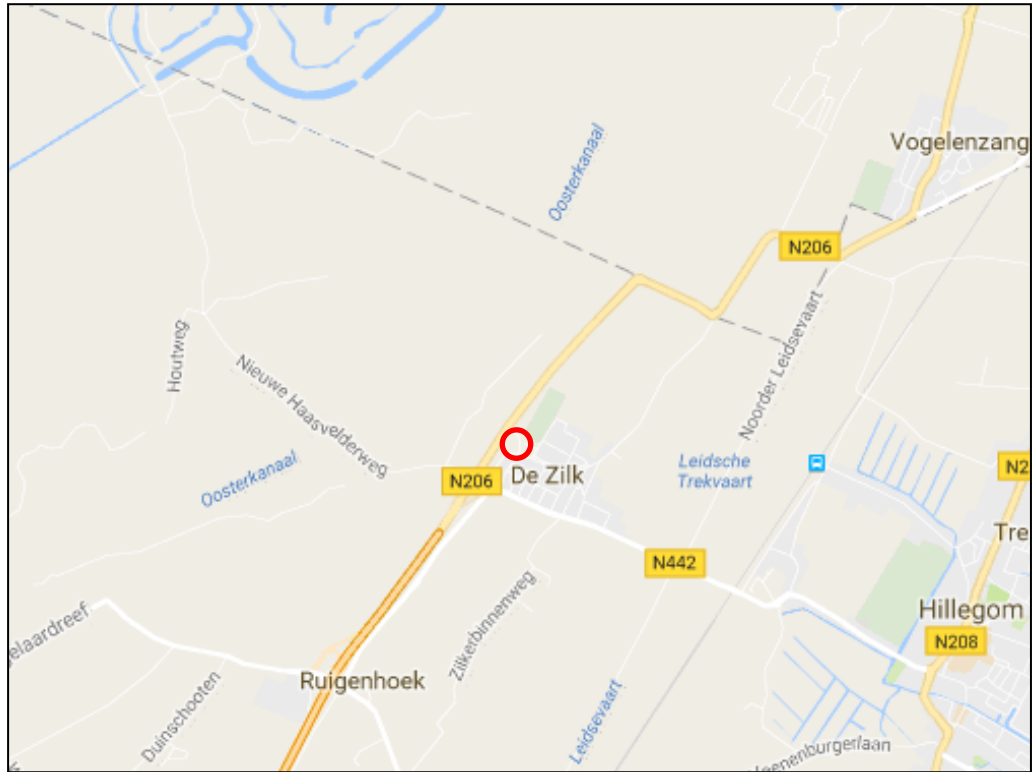
Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Uit het natuurwaardenonderzoek moet blijken dat de natuurwet- en regelgeving de haalbaarheid van de plannen niet in de weg staat. SAB heeft voor het totale plangebied van beide plannen reeds in januari 2017 een eerste verkennend onderzoek (quick scan natuur) uitgevoerd. Uit dit onderzoek bleek dat soortgericht nader onderzoek naar eekhoorn, boommarter, roofvogels met jaarrond beschermde nesten, huismus, zandhagedis, glad biggenkruid, rugstreeppad en aardbeivlinder noodzakelijk was om met zekerheid de aan- of afwezigheid van deze soorten aan te tonen. Voorliggende rapportage zet de bevindingen van dit onderzoek uiteen.

1.2 Plangebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied betreft het Zoutdepot, gelegen tussen de dorpskom van De Zilk (gemeente Noordwijkerhout, provincie Zuid-Holland) en het duingebied. Noordwijkerhout en Hillegom liggen op respectievelijk 5,5 en 2,5 kilometer afstand en zijn de grotere kernen van dit gebied. De omringende gronden rond De Zilk bestaan uit agrarische percelen in het hart van de Bollenstreek (noord-, oost- en zuidzijde) en uit Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Dit betreft een uitgestrekt duingebied, een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied dat voornamelijk bestaat uit kalkrijke duinen.

In het midden van het terrein van het plangebied bevindt zich een opslagloods die dienst doet als kringloopwinkel. De overige gronden bestaan grotendeels uit verruigde begroeiing in de vorm van struiken en bosschages. Het noordoostelijke deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit graspercelen met enkele watergangen. Het plangebied wordt begrensd door een watergang in het noorden, de Sportlaan en de Zilkduinweg in het oosten, een parkeerplaats in het zuiden en de Provincialeweg in het westen. Ten noorden van het plangebied liggen sportvoorzieningen. Ten oosten bevindt zich woongebied en direct ten westen van de Provincialeweg begint het duingebied van Kennemerland-Zuid. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de precieze ligging van het plangebied (rood omkaderd).

1.2.2 Toekomstige situatie

De ontwikkeling omvat het laatste deelproject van de herstructurering van De Zilk en voorziet in de bouw van 130 woningen, een supermarkt en een G.O.E.D. (Gezondheidsvoorzieningen Onder Een Dak). Het woningbouwprogramma bestaat uit 3 appartementenblokken met totaal 58 wooneenheden, 12 twee-kappers en 60 eengezinswoningen. Het maximum aantal woningen betreft 130. Circa 1.000 m² detailhandel is toegestaan voor uitsluitend een supermarkt.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Zorgplicht en verboden

Op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming geldt voor al de in het wild levende soorten altijd de zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Naast de zorgplicht is voor een aantal soorten door middel van verboden een aanvullend beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

2.1.1 *Vogelrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.1.2 *Habitatrichtlijnsoorten*

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.1.3 *Andere soorten*

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

3 Onderzoekmethodiek

3.1 Eekhoorn en boomarter

Onderzoek naar de aanwezigheid van de eekhoorn en boomarter is uitgevoerd middels één veldbezoek in de periode dat geen blad aan de bomen zit (november tot en met februari). Tijdens dit veldbezoek is gezocht naar eekhoorns en boomarters en sporen die op de aanwezigheid van deze soorten kunnen wijzen, zoals nesten in bomen, loopsporen, latrines en vraatsporen.

3.2 Roofvogels met jaarrond beschermde nesten

Onderzoek naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van roofvogels is uitgevoerd middels twee veldbezoeken. Het eerste veldbezoek is uitgevoerd in de periode dat geen blad aan de bomen zit (november tot en met februari). Tijdens dit veldbezoek is gezocht naar roofvogels en nesten in bomen. In het tweede veldbezoek is tijdens de broedperiode van dergelijke roofvogelsoorten, zoals boomvalk, buizerd en sperwer (mei tot en met juni) gekeken of geschikte nesten in gebruik zijn en zo ja, of het in gebruik is door een roofvogel met jaarrond beschermd nest.

3.3 Huismus

Het inventariseren van huismussen vindt plaats door zichtwaarnemingen. Door ongeveer een uur in een bepaald gebied te inventariseren wordt een goed beeld gekregen van de aan- of afwezigheid van huismussen in een gebied. Aanwezigheid van huismusnesten kan op verschillende manieren worden aangetoond. Er mag uit worden gegaan van een huismusnest bij de volgende waarnemingen:

- 1 Waarneming van nest of nestbouw;
- 2 Bezoek van een huismus aan een potentiële nestplaats;
- 3 Transport van voedsel of ontlastingspakketjes;
- 4 Bedelende jongen in een nest;
- 5 Van 10 maart tot 20 juni een zingend mannetje;
- 6 Van 10 maart tot 20 juni aanwezigheid van een paartje;
- 7 Van 10 maart tot 20 juni baltsgedrag.

De laatste drie type waarnemingen zijn het makkelijkst te doen. Nadeel is wel dat de precieze nestlocatie dan nog niet geheel duidelijk is. Als het mogelijk is, dient gewacht te worden tot een huismus een potentiële nestplaats echt bezoekt (bijvoorbeeld in nestkast vliegen, of onder dakrand kruipen). De laatste drie type waarnemingen dienen onder de juiste onderzoeksomstandigheden uit te worden gevoerd. Droog, weinig wind, in de ochtend vanaf 1 à 2 uur na zonsopkomst op geluidsluwe momenten.

Om afwezigheid van de huismus met voldoende zekerheid vast te stellen, zijn twee inventarisatierondes in de periode van 1 april tot en met 15 mei uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal tien dagen (Kennisdocument Huismus, 2017).

3.4 Zandhagedis

Nader onderzoek naar de zandhagedis heeft plaatsgevonden conform het Kennisdocument Zandhagedis (2017). In de periode april en mei zijn twee veldbezoeken uitgevoerd door middel van zichtinventarisaties. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden, namelijk zonnig weer en nog niet te warm. Tijdens dergelijk weer warmen de zandhagedissen zich op op open plekje en zijn ze relatief gemakkelijk waar te nemen.

3.5 Rugstreepad

Nader onderzoek naar de rugstreepad is uitgevoerd conform het Kennisdocument Rugstreepad (2017). In de tweede helft van april en in mei zijn twee inventarisaties uitgevoerd. Ook zijn twee inventarisaties uitgevoerd in de maand juni. Tijdens deze inventarisaties is geluisterd naar kooractiviteit van deze soort en is gezocht naar volwassen individuen. Ook is het geluid van de rugstreepad afgespeeld om roepen van aanwezige volwassen individuen uit te lokken. Volgens het Kennisdocument zou in plaats van twee inventarisaties in juni nog één inventarisatie rond half juli uitgevoerd moeten worden. Echter, gezien de planning was dit niet mogelijk. Daarom is ervoor gekozen om twee in plaats van één extra veldbezoeken in juni uit te voeren. De rugstreepad is een pioniersoort die leeft in gebieden met een hoge dynamiek. Het gevolg hiervan is dat deze soort snel in moet spelen op gunstige omstandigheden om zich voort te planten. Zodra de voortplantingsomstandigheden gunstig zijn, zal de soort zich dan ook snel gaan voortplanten. Dit betekent dat als van half april tot en met juni na vier onderzoeken op geschikte avonden nog steeds geen rugstreepadden zijn waargenomen, de mogelijkheid dat dit in juli nog wel zal gebeuren uitgesloten is.

Geschikte omstandigheden om onderzoek te doen naar de rugstreepad zijn zwoele zomeravonden na een paar dagen van koeler weer.

3.6 Aardbeivlinder

Nader onderzoek naar aan- of afwezigheid van de aardbeivlinder is uitgevoerd door middel van één veldbezoek in de piekperiode van de vliegtijd van de aardbeivlinder, van eind mei tot en met begin juni. Het plangebied is afgezocht naar individuen van deze vlindersoort.

3.7 Glad biggenkruid

Om de aan- of afwezigheid van glad biggenkruid te onderzoeken is een eenmalig veldbezoek uitgevoerd in de bloeiperiode van deze soort, van juni tot en met september. Tijdens dit veldbezoek is in het gehele plangebied gezocht naar exemplaren van deze plantensoort.

3.8 Overzicht veldbezoeken

Navolgend overzicht laat per te onderzoeken soort zien wanneer de veldbezoeken zijn uitgevoerd, tijdens welk dagdeel en hoe de weersomstandigheden voor de te onderzoeken soorten waren. Alle veldbezoeken zijn door één persoon met kennis van de te onderzoeken soorten uitgevoerd. Op de genoemde onderzoeksdata is de daarbij behorende soort(groep) intensief onderzocht. Tijdens de andere veldbezoeken is ook gelet op deze soort(groep)en, zij het minder intensief.

Soort(groep)	Onderzoeksdatum	Dagdeel	Weersomstandigheden
boommarter	31-01-2017	Ochtend	Goed
Eekhoorn	31-01-2017	Ochtend	Goed
Roofvogels met jaarrond beschermd nest	31-01-2017	Ochtend	Goed
rugstreepad	31-05-2017	Middag	Goed
	11-05-2017	Avond	Goed
	24-05-2017	Avond	Goed
	14-06-2017	Avond	Goed
	27-06-2017	Avond	Goed
Huismus	02-05-2017	Ochtend	Goed
	15-05-2017	Ochtend	Goed
Zandhagedis	15-05-2017	Ochtend	Goed
	31-05-2017	Ochtend	Goed
Aardbeivlinder	31-05-2017	Middag	Goed
Glad biggenkruid	27-06-2017	Avond	Goed

4 Resultaten

4.1 Eekhoorn en boommarter

Het onderzoek naar de eekhoorn en boommarter heeft plaatsgevonden op 31 januari 2017. Tijdens dit veldbezoek zijn geen sporen van eekhoorns en boommarters aangetroffen. Er zijn geen bolvormige nesten van de eekhoorn waargenomen. Ook zijn geen geschikte holtes in bomen voor de boommarter of eekhoorn aanwezig. Overige sporen als vraatsporen of ontlasting zijn ook niet waargenomen. Tijdens de overige veldbezoeken voor de andere te onderzoeken soorten zijn eveneens geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van de eekhoorn noch de boommarter waargenomen. Daarom kan geconcludeerd worden dat beide soorten in het plangebied niet aanwezig zijn.

4.2 Roofvogels met jaarrond beschermde nesten

Het eerste veldbezoek heeft plaatsgevonden op 31 januari 2017. Tijdens dit veldbezoek zijn vijf potentieel geschikte nesten waargenomen voor roofvogels. Navolgende afbeelding toont de locaties van deze nesten.

Tijdens dit veldbezoek zijn behalve de nesten geen (sporen van) roofvogels met jaarrond beschermde nesten in en in de omgeving van het plangebied waargenomen.

4.2.1 Nest A

Het tweede veldbezoek is uitgevoerd op 31 mei 2017. Tijdens dit veldbezoek zijn enkel bij de nesten A en B (zie voorgaande afbeelding) mogelijke sporen van gebruik waargenomen. In nest A waren tijdens het veldbezoek jonge vogels aanwezig. Daarom is bij dit nest geruime tijd gepost om te kijken welke volwassen vogel de jongen zou voeren. Gedurende dit veldbezoek is echter door de volwassen vogels geen bezoek aan het nest gebracht. Daarnaast was vanaf de grond niet volledig te bepalen van welke vogelsoort de jongen in het nest waren. Wel was te zien dat de jongen al zeker meer dan een week oud waren en geen gekromde roofvogelbek hadden, maar meer een bek van een soort als ekster, kraai of gaai. Van de ekster en zwarte kraai valt het nest onder categorie 5 van jaarrond beschermde vogelnesten. Zie paragraaf 4.2.4 voor een nadere toelichting.

4.2.2 Nest B

Onder nest B werden tijdens het veldbezoek van 31 mei 2017 enkele stukjes eischaal waargenomen. Dit kan mogelijk duiden op het feit dat het nest in gebruik is of is geweest. Dergelijke eierschalen kunnen echter ook van een ander nest geroofd zijn en op deze plek zijn verorberd, door bijvoorbeeld een kraai. Vanwege het mogelijke gebruik is geruime tijd bij het nest gepost om te kijken of een volwassen vogel het nest zou bezoeken. Dit is echter niet gebeurd. Daarmee kan gesteld worden dat het nest tijdens het veldbezoek niet meer in gebruik was. Uit navolgend overzicht blijkt dat het enkel voor de sperwer in theorie mogelijk zou zijn dat de jongen al voor 31 mei 2017 het nest verlaten hebben. Echter, dit is een erg kleine kans, gezien de spreiding van de broedperiode, broedtijd en de periode waarin de jongen op het nest zitten. Tevens zijn in de maand mei nog vier andere veldbezoeken in het plangebied uitgevoerd voor andere soorten (zie hiervoor het overzicht uit paragraaf 3.8). Tijdens deze veldbezoeken is naast de te onderzoeken soorten ook altijd gelet op andere interessante waarnemingen. Tijdens die vier veldbezoeken zijn ook geen waarnemingen van sperwers of andere roofvogels met jaarrond beschermde nesten gedaan. Aanvullend bouwen sperwers hun nesten over het algemeen tegen de stam van een boom aan. Daar was in dit geval ook geen sprake van. Ten slotte komt de kleur van de gevonden eierschaal niet overeen met die van een sperwer. Zie navolgende afbeeldingen. Al met al kan gesteld worden dat geen sprake is van een bezet jaarrond beschermd nest van een roofvogel. Ook bij dit nest zou het waarschijnlijk zijn als het nest van een gaai, ekster of zwarte kraai is. De jongen van deze vogels kunnen wel allen ruim voor 31 mei zijn uitgevlogen. Zie voor nest B dus ook paragraaf 4.2.4.

Tabel waarin duidelijk wordt hoe snel de jongen van de onderzochte roofvogelsoorten uitgevlogen kunnen zijn. Bron: vogelbescherming.

Vogelsoort	Broedperiode	Broedduur (inclusief jongen op nest) in dagen	Theoretisch vroegste uitvliegtatum
Boomvalk	Mei – juni	56 – 64	25 juni
Buizerd	April – mei	83 – 98	22 juni
Sperwer	April – juni	58 – 64	28 mei

Nest B. Op deze foto is te zien dat het nest niet tegen de stam aan is gebouwd. Het nest bevindt zich hoog in een relatief lage zomereik.

Aangetroffen eierschaal onder nest B is niet van een sperwer. De eieren van een sperwer zijn wit met bruine vlekjes.

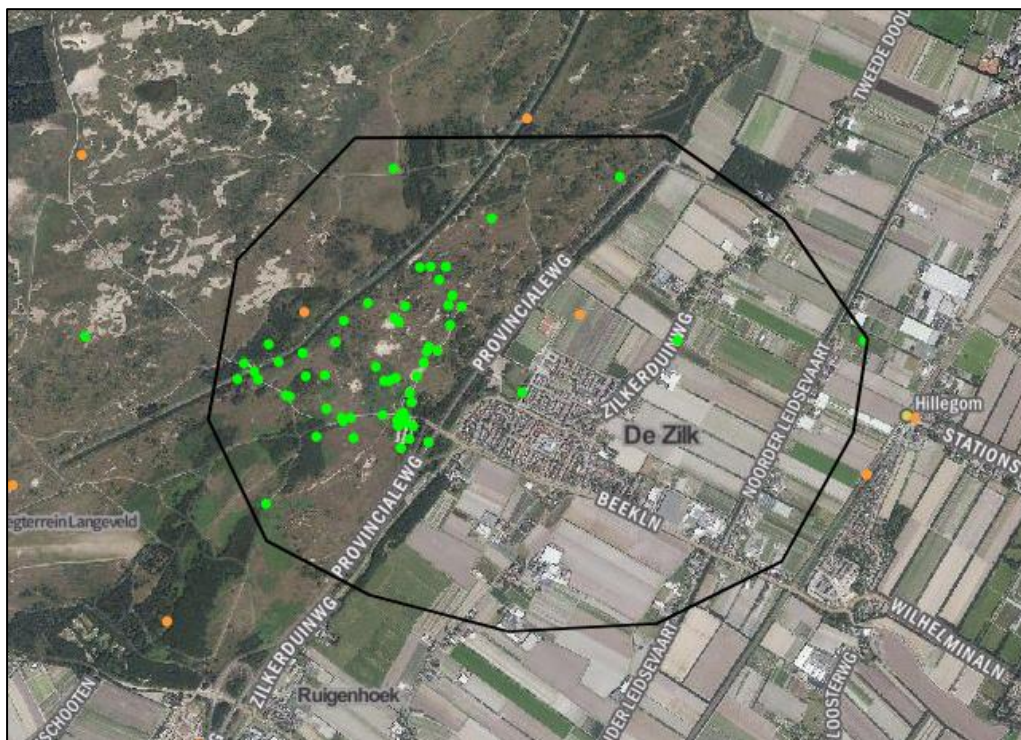
4.2.3 Overige nesten

Bij de drie overige nesten zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van gebruik aangetroffen. Samen met het feit dat tijdens alle andere veldbezoeken ook geen roofvogels zijn waargenomen, kan gesteld worden dat deze drie nesten ook geen jaarrond beschermd nest van een roofvogel zijn.

4.2.4 Categorie 5 van jaarrond beschermde vogelnesten

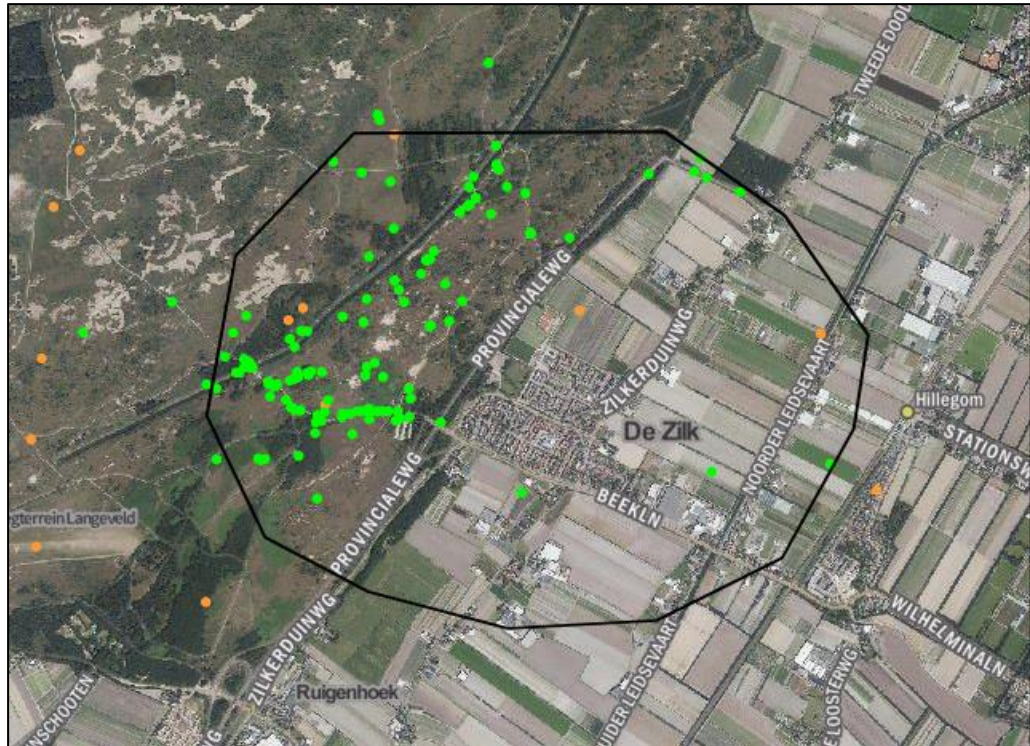
Uit dit onderzoek blijkt dat in het plangebied mogelijk nesten van de zwarte kraai of ekster aanwezig zijn. Deze nesten vallen onder categorie 5 van jaarrond beschermde vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze nesten zijn enkel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen.

Uit navolgende afbeeldingen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) blijkt dat zowel de ekster als zwarte kraai veelvuldig in de omgeving van het plangebied voorkomen. Ook bevindt zich in de omgeving van het plangebied voldoende alternatief broedbiotoop, zoals het bomenrijke duingebied ten westen van het plangebied en langs wegen als de Zilkerduinweg. Daarmee kan gesteld worden dat van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden geen sprake is en zijn daarmee de mogelijk aanwezige nesten van kraaien en eksters in het plangebied niet jaarrond beschermd.

Verspreidingsgegevens ekster van de NDFB, datum van raadplegen: 12 februari 2018, waarnemingen van de laatste tien jaar.

Verspreidingsgegevens zwarte kraai van de NDFP, datum van raadplegen: 12 februari 2018, waarnemingen van de laatste tien jaar.

4.3 Huismus

De twee veldbezoeken voor de huismus zijn uitgevoerd op 2 mei en 15 mei 2017. Tijdens beide veldbezoeken zijn ten oosten van het plangebied huismussen waargenomen. Echter enkel tijdens het veldbezoek op 15 mei zijn ook net in het plangebied twee huismussen gezien. Deze waren aanwezig in de struiken aan de oostgrens van het plangebied. Buiten het plangebied zijn enkele zingende mannetjes gehoord. Daarnaast is een parend koppel huismussen waargenomen. Dergelijk gedrag duidt op een nestlocatie in de buurt. Ten slotte is ook een enkele waarneming gedaan van foeragerende huismussen ten noordoosten van het plangebied. Navolgende afbeelding visualiseert de waarnemingen.

Geconcludeerd kan worden dat in het plangebied geen nesten van de huismus aanwezig zijn. Ondanks dat de huismus soms aan de oostzijde van het plangebied aanwezig is, zijn ook geen overige essentiële elementen in het plangebied aanwezig, zoals voedsel of beschutting. Het plangebied wordt hier namelijk te extensief voor gebruikt.

4.4 Zandhagedis

De veldbezoeken voor de zandhagedis hebben plaatsgevonden op 15 en 31 mei 2017. Tijdens beide veldbezoeken is het plangebied dat geschikt leefgebied voor de zandhagedis vormt, afgezocht naar zandhagedissen. Tijdens beide veldbezoeken is deze soort niet waargenomen. Daarom kan geconcludeerd worden dat deze reptielensoort niet in het plangebied aanwezig is.

4.5 Rugstreppad

De veldbezoeken voor de rugstreppad hebben plaatsgevonden op 11 mei, 24 mei, 14 juni en 27 juni 2017. Tijdens deze vier veldbezoeken is geen enkele keer een rugstreppad in het plangebied of in de omgeving waargenomen. Derhalve is de rugstreppad niet aanwezig in het plangebied.

4.6 Aardbeivlinder

Het veldbezoek voor de aardbeivlinder heeft plaatsgevonden op 31 mei 2017. Dit is midden in de periode dat de meeste aardbeivlinders aanwezig zijn. Tijdens dit veldbezoek zijn geen aardbeivlinders in het plangebied waargenomen. De soort is dan ook niet aanwezig in het plangebied.

4.7 Glad biggenkruid

Het veldbezoek voor het glad biggenkruid heeft plaatsgevonden op 27 juni 2017. Tijdens dit veldbezoek zijn geen planten van het glad biggenkruid waargenomen. Aanwezigheid van de soort in het plangebied is daarmee uitgesloten.

5 Conclusie en advies

5.1 Ontheffing Wet natuurbescherming nodig?

In het plangebied is nader onderzoek verricht naar de eekhoorn, boommarter, roofvogels met jaarrond beschermde nesten, huismus, zandhagedis, rugstreeppad, aardbeivlinder en glad biggenkruid. Enkel de huismus is eenmaal in het plangebied aangetroffen, maar van deze soort zijn geen essentiële en beschermde elementen in het plangebied aanwezig. De overige soorten zijn niet in het plangebied waargenomen. Daarom kan geconcludeerd worden dat in het plangebied geen essentiële functies van beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn. Een ontheffing Wet natuurbescherming is dan ook niet nodig. Wel dient te allen tijde rekening gehouden te worden met broedende vogels en de zorgplicht. Ook stellen we een voorzorgsmaatregel voor om kolonisatie van beschermde soorten in het plangebied te voorkomen gedurende de bouw.

5.2 Broedperiode en zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

Verder kunnen bij (de start van) werkzaamheden in de broedperiode, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Als dit leidt tot aantasting van de gunstige staat van instandhouding van deze vogelsoort, is een dergelijk nest strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming. De broedperiode loopt globaal van half maart tot half augustus. Er is hiervoor geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Wet natuurbescherming. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedperiode te starten.

5.3 Voorzorgsmaatregelen

Op dit moment zijn geen essentiële elementen van beschermde soorten in het plangebied aanwezig. Wel is de kans op kolonisatie van het plangebied door de rugstreeppad en zandhagedis groot. Beide soorten zijn namelijk in de buurt van het plangebied aanwezig. Ook is op dit moment geschikt leefgebied in het plangebied aanwezig of kan tijdens de geplande werkzaamheden geschikt leefgebied ontstaan. Daarnaast kan de rugstreeppad gemakkelijk nieuw gebied koloniseren. Om te voorkomen dat de werkzaamheden vanwege deze kolonisatie stilgelegd moeten worden, adviseren wij om zo snel mogelijk een amfibiescherm rond het plangebied te plaatsen en deze volledig in stand te houden, zolang kans op kolonisatie van beide soorten reëel is. Op deze manier kunnen beide soorten het plangebied niet bereiken.

5.4 Vervolgstappen

- Plaats een amfibiescherm rond het plangebied om kolonisatie van rugstreeppad en zandhagedis te voorkomen (dit is niet verplicht, maar wel sterk aan te raden);
- Houd rekening met broedende vogels;
- Houd rekening met de zorgplicht.

Bijlage 1: geraadpleegde literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Bufo calamita*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Zandhagedis *Lacerta agilis*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Leiden, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

SAB, 2017. Quick scan natuur, Zoutdepot De Zilk, gemeente Noordwijkerhout. Projectnummer 160261. SAB, Arnhem.

Van der Meijden, R., 2005. Heukels' Flora van Nederland. Nationaal Herbarium Nederland, Leiden.

Websites:

www.bij12.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.vlindernet.nl

www.vogelbescherming.nl

www.wetten.nl

www.zoogdiervereniging.nl